

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
"УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА"**

Циклова комісія з готельно-ресторанної справи та туризму

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
щодо проходження практикуму «Вступ до спеціальності»**

для студентів фахової передвищої освіти
галузі знань 24 Сфера обслуговування
спеціальності 242 Туризм

Схвалено методичною радою Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Протокол №1 від «26» серпня 2022 р.
Голова методичної ради

Тетяна ЗУБ'ЯК

Погоджено:
Директор Центру практичної підготовки
та працевлаштування
ЗВО «Університет Короля Данила»

Людмила АНДРУСІВ

Методичні вказівки розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії
готельно-ресторанної справи та туризму
Протокол № 1 від «25» серпня 2022 р.

Голова циклової комісії

Оксана МАЛЬОВАНА

Розробник:

Жирак Л.М., спеціаліст вищої категорії циклової комісії з готельно-ресторанної справи та туризму

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Мета і завдання практикуму.....	4
2 Організація проведення практикуму.....	5
3 Зміст практикуму.....	7
4 Індивідуальні завдання.....	13
5 Вимоги до звіту практикуму.....	14
6 Політика курсу й академічна доброчесність.....	16
7 Критерії оцінювання результатів практикуму.....	17
8 Рекомендовані джерела інформації.....	18
9 Додатки.....	21

ВСТУП

Проходження практикуму "Вступ до спеціальності" є обов'язковою складовою освітньо-професійної програми «Туризм» і проводиться з метою ознайомлення студентів з їх майбутньою спеціальністю, особливостями професійної діяльності, зацікавлення обраною професією.

Порядок організації, проведення, підбиття підсумків та узагальнення результатів практичної підготовки здобувачів освіти у Фаховому коледжі визначає «Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передфахової передвищої освіти у Фаховому коледжі ЗВО «Університет Короля Данила».

Основне завдання навчальної практики у формі практикуму з навчальних дисциплін – закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок.

Практикум із дисципліни «Вступ до спеціальності» складається з трьох етапів – підготовчого, етапу досліджень туристичних ресурсів та ринку туристичних послуг певної території, а також презентації туристичного потенціалу рідного краю.

Підготовча робота до практикуму передбачає опрацювання студентами літературних і картографічних матеріалів, їх ознайомлення із найважливішими методами туристичних досліджень, вивчення туристичного потенціалу, туристичних ресурсів та об'єктів певної території.

Важливою складовою практикуму є організація та проведення ознайомчих екскурсій з метою вивчення туристичних об'єктів, туристичної інфраструктури, ознайомлення зі специфікою роботи туристичних підприємств у регіональному аспекті.

Все це сприяє формуванню наукового світогляду, розвитку творчого мислення та індивідуальних здібностей студентів для вирішення практичних завдань, розвитку ініціативи, здатності застосовувати теоретичні знання у практичній роботі, знайомить на практиці зі специфікою ринку туристичних послуг, обов'язками фахівців туристичної сфери.

1. Мета і завдання практикуму.

Мета практикуму – закріплення теоретичних знань та практичне вивчення специфіки туристичної галузі в регіональному аспекті, формування у студентів уявлення про роботу суб'єктів туристичної діяльності, рекреаційно-туристичний потенціал та ринок туристичних послуг рідного краю.

Практикум дає можливість ознайомити майбутніх фахівців зі специфікою майбутньої професійної діяльності, отримати первинні професійні знання і вміння тощо.

Для того щоб майбутній фахівець у галузі туризму (менеджер, гід-екскурсовод тощо) зміг розробити, організувати, реалізувати тур/екскурсію, надати інформацію про туристичні об'єкти в турі, зацікавити потенційного туриста, розповісти про традиції, звичаї, гастрономічні, діалектні, культурні особливості певного краю, він повинен володіти знаннями про туристичний потенціал цієї території і вміти реалізовувати ці знання на практиці.

Завдання практикуму:

- ✓ розуміння студентами специфіки туристичної діяльності, обраної професії;
- ✓ вивчення природно-ресурсного та історико-культурного потенціалу Івано-Франківської області;
- ✓ ознайомлення з культурними, етнографічними, гастрономічними, мовними та іншими особливостями рідного краю;
- ✓ аналіз туристичної інфраструктури та ринку туристичних послуг Івано-Франківська та області;
- ✓ аналіз туристичних програм, маршрутів, турів внутрішнього туризму;
- ✓ вивчення специфіки роботи суб'єктів туристичної діяльності в регіональному аспекті;
- ✓ ознайомлення з роботою менеджерів туризму, екскурсоводів, фахівців туристичного супроводу.

2. Організація проведення практикуму

Практикум проводиться на базі закладу фахової передфахової передвищої освіти. Під час практикуму організовуються екскурсії по місту з метою ознайомлення студентів із туристичним потенціалом міста, роботою екскурсовода під час проведення екскурсії, ознайомлення з туристичною індустрією міста, закладами культури та дозвілля, які надають супутні послуги потенційним туристам. Однією з найважливіших складових практикуму є організація ознайомчих екскурсій на туристичні підприємства міста з метою вивчення роботи менеджера туризму, вивчення діяльності туристичних агенцій та операторів, відмінності в їхній роботі. Під час проходження практикуму для студентів організовується виїзна екскурсія, а також демонструються відео та ілюстраційні матеріали з метою вивчення туристичного потенціалу області, основних видів туризму та туристичних напрямків, вивчення туристичної пропозиції в межах області.

Із метою організації та забезпечення проходження студентами практикуму призначається керівник від закладу освіти.

Керівник практикуму від закладу освіти

До керівництва практикуму студентів залучаються досвідчені викладачі циклової комісії, які забезпечують якісне виконання програми практикуму.

У обов'язки керівників практикуму від закладу освіти входять:

- проведення занять із дотриманням програми практикуму;
- організація та проведення ознайомчих екскурсій;
- проведення інструктажу зі студентами про порядок поведіння під час екскурсій;
- ознайомлення студентів із системою звітності з практикуму, а саме: подання письмового звіту, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;
- облік відвідування студентами практичних занять;
- контроль за дотриманням термінів виконання програмних завдань практикуму і підготовки звітності;
- участь у роботі комісій щодо звітності практикуму, які створюються на цей період у цикловій комісії;

- підготовка і подання директору Центру практичної підготовки та працевлаштування письмового звіту про проходження практикуму із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення практичної підготовки студентів для розгляду на засіданні циклової комісії.

Студенти під час проходження практикуму зобов'язані:

- своєчасно прибути на заняття практикуму;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практикуму;
- дотримуватись правил поведінки під час екскурсій у межах міста та області;
- своєчасно підготувати звітність та захистити практикум, отримавши диференційовану оцінку із занесенням у відомість та індивідуальний навчальний план студента.

3. Зміст практикуму

Зміст практикуму та порядок виконання практикуму зумовлюється цілями і завданнями практичної підготовки фахівців за професійним спрямуванням "Туризм". Робота студентів з виконання завдань практикуму проходить згідно з графіком (Табл.1).

Таблиця 1

Календарно-тематичний план і графік проходження практикуму

№	Назва розділів, тем	Кількість днів
	Розділ 1. Туристичний потенціал та ринок туристичних послуг Івано-Франківська.	
1	Ознайомлення з програмою практики. Інструктаж з охорони праці і попередження травматизму.	1
2	Івано-Франківськ – туристична перлина Прикарпаття.	2
3	Туристична індустрія Івано-Франківська.	2
4	Суб'єкти туристичної діяльності Івано-Франківська: регіональний аспект.	2
5	Музейне коло Івано-Франківська.	2
	Разом Розділ 1	9
	Розділ 2. Організація готельного господарства	
6	Туристичний потенціал Івано-Франківщини.	4
7	Туристична індустрія Івано-Франківської області.	2
	Разом Розділ 2	6
	Разом	15

Порядковість виконання завдань практикуму студентами-практикантами проходить згідно з наведеним планом.

№ з/п	Порядковість виконання
1	До початку практикуму студент проходить інструктаж з охорони праці і попередження травматизму та отримує від керівника практики від навчального закладу консультацію щодо проходження практики та вимоги до оформлення звіту.
2	Студенти спільно з керівником практикуму відвідують ознайомчі екскурсії по місту, музеї, заклади культури та дозвілля, об'єкти туристичної індустрії з метою вивчення ринку туристичних послуг міста, специфікою організації діяльності підприємств. Також у процесі практикуму студенти спільно з керівником здійснюють одноденну виїзну екскурсію в межах області, що дозволяє познайомитись із туристичним потенціалом рідного краю.
3	На практичних заняттях студенти під керівництвом викладача оглядають відеоматеріали, презентації тощо з метою отримання теоретичних знань із тем практикуму.
4	У ході виконання самостійних завдань студенти заповнюють таблиці, які надаються керівником практики, в яких, зокрема, вказується, що студент повинен сфотографуватися біля певного об'єкта і коротко охарактеризувати його, засвідчивши, що він знає його місце розташування і специфіку. Таке завдання дається з метою, щоб студенти орієнтувались про місце знаходження об'єкта, під'їзні шляхи, місце паркування туристичних автобусів, адже в професійній діяльності їм необхідно буде розробляти маршрути, проводити екскурсії, забезпечувати харчування та розміщення туристів. Саме тому виконання такого завдання допоможе в майбутній туристичній діяльності.
5	У повному обсязі студент виконує всі завдання, передбачені програмою практикуму, та індивідуальне завдання у формі презентації.
6	Після закінчення практикуму студенти зобов'язані подати керівнику практикуму від навчального закладу звіт про проходження практикуму.

Зміст програми практикуму

Розділ 1. Туристичний потенціал та ринок туристичних послуг Івано-Франківська.

Тема 1. Ознайомлення з програмою практики. Інструктаж з охорони праці і попередження травматизму.

- Ознайомлення з програмою практики.
- Інструктаж з охорони праці та попередження травматизму під час подорожей.

Тема 2. Івано-Франківськ – туристична перлина Прикарпаття.

Оглядова екскурсія по місту.

- Вивчення екскурсійно-туристичного потенціалу міста.
- Історія Івано-Франківська «Від Станиславова до Івано-Франківська».

- Сакральні пам'ятки Івано-Франківська.
- Легенди старого міста.
- Сквери та бульвари міста.
- Етнічні особливості історії міста.
- Історія медицини, торгівлі міста.
- Перші заклади ресторанного обслуговування міста.
- Тематичні екскурсії містом.
- Івано-Франківськ очима туриста.

Тема 3. Туристична індустрія Івано-Франківська.

Ознайомча екскурсія в заклади туристичної індустрії міста.

- Особливості готелів, хостелів, апартаментів міста.
- Специфіка основних закладів розміщення Івано-Франківська: «Надія», «Дністер», «Атріум», «Франц», «Станіславів», «Reikartz Park Hotel Ivano-Frankivsk», «Легенда», «Maria Garden hotel & restaurant», «Mon Ami Hotel», «Grand Hotel Roxolana», «Нива», «Фонтуш», «Станіславський двір», «Галицька садиба», Готельно-ресторанний комплекс «Легенда», «Sunlit», «Clubhouse», хостел «Простір ВДОМА», хостел «Travel Station», апартаменти «Roof Rooms», «Apart Reserve Central», «Luxury.ap», «Vyshyvanka in the city centre», «Like Home on IN», «Marko de Luxe», «Хостел Ehostel360», «Hostel Lime», «Hostel MIF».

Порівняльний аналіз «Заклади розміщення Івано-Франківська»

<i>Назва</i>	<i>Місцезнаходження об'єкта</i>	<i>Коротка характеристика</i>	<i>Фото студента біля об'єкта</i>

- Специфіка закладів харчування Івано-Франківська: «Фран-ко», «Кухня», «Надія», «Фамілія», «Хата багата», «Черчіль», «Легенда», гуцульська кнайпа «Мулярових», громадський ресторан «Urban space», музична ресторація «Камін/Сome in».
- Гастрономічні особливості міста.
- Тематичні заклади харчування міста.
- Заклади швидкого харчування міста.
- Кав'ярні та піцерії міста.

Порівняльний аналіз «Заклади харчування Івано-Франківська»

<i>Назва</i>	<i>Місцезнаходження об'єкта</i>	<i>Коротка характеристика</i>	<i>Фото студента біля об'єкта</i>

Тема 4. Суб'єкти туристичної діяльності Івано-Франківська: регіональний аспект.

Ознайомча екскурсія з відвіданням туристичних фірм міста: «Кей», «Еней», «Мандрівочка», «Надія», «Мега-тур», «Ніколас-тур», «Join up».

- Ознайомлення з роботою ТІЦ Івано-Франківська.
- Вивчення ринку туристичних послуг та специфіки діяльності туристичних агенцій та операторів.
- Ознайомлення з роботою менеджера туризму.

Порівняльний аналіз «Туристичні фірми Івано-Франківська»

<i>Назва</i>	<i>Місцезнаходження об'єкта</i>	<i>Коротка характеристика</i>	<i>Фото студента біля об'єкта</i>

Тема 5. Музейне коло Івано-Франківська.

Ознайомча екскурсія «Музейне коло Івано-Франківська»: музей Небесної сотні, музей мистецтв Прикарпаття, Івано-Франківський обласний музей визвольної боротьби ім. С. Бандери, музей «Герої Дніпра», літературний музей Прикарпаття, фортечна галерея «Бастіон», історико-меморіальний музей О. Довбуша тощо. Вивчення роботи музеїв міста, специфіки надання екскурсійних послуг в них.

«Порівняльний аналіз музеїв Івано-Франківська»

<i>Назва</i>	<i>Місцезнаходження об'єкта</i>	<i>Коротка характеристика</i>	<i>Фото студента біля об'єкта</i>

Тема 6. Туристичний потенціал Івано-Франківщини.

Одноденна виїзна екскурсія з відвіданням найцікавіших туристичних об'єктів Прикарпаття.

- Вивчення туристичного потенціалу рідного краю. Природно-ресурсний потенціал Івано-Франківської області. Історико-культурні ресурси Прикарпаття.
- Національна кухня Прикарпаття.
- Етнографічні, релігійні, культурні особливості рідного краю. Гуцульщина. Бойківщина. Покутяни. Етнографічний район Опілля. Традиційний одяг. Фестивальне життя. Народне мистецтво. Традиції, звичаї.
- Національна кухня Івано-Франківщини.

Тема 7. Туристична індустрія Івано-Франківської області.

- Аналіз основних суб'єктів туристичної діяльності.

- Ринок туристичних послуг області.
- Готельно-ресторанні заклади та їх специфіка в регіональному контексті.
- Огляд відеопрезентацій, фільмів.
- Садиби сільського зеленого туризму.
- Інтернет-сторінки пошуку закладів розміщення в Івано-Франківській області: <https://www.karpaty.info/ua/>, <https://yaremcha.com.ua/>, <https://www.booking.com/city/ua/yaremcha.uk.html>.

4. Індивідуальне завдання.

Студенти під час проходження практикуму виконують індивідуальне завдання, яке презентують у формі презентації. Індивідуальне завдання видається керівником практики від закладу фахової передфахової передвищої освіти перед початком практики та оформляється у форматі **Microsoft Power Point, що презентується студентом під час захисту практикуму.**

Індивідуальні завдання видаються студентам з метою набуття ними під час практикуму умінь та навичок самостійного опрацювання інформації, вирішення наукових та організаційних питань. Виконання студентами індивідуальних завдань активізує їх творче мислення, підвищує ініціативу, здатність самостійно аналізувати та робить проходження практикуму конкретнішим та цілеспрямованішим.

Індивідуальні завдання мають носити науково-дослідний характер. Їх зміст конкретизується і уточнюється керівниками практики під час її проходження. Презентацію індивідуального завдання підготувати у форматі Microsoft Power Point до 20 слайдів. Ілюстративний матеріал повинен супроводжуватись короткою інформативною характеристикою.

Тема індивідуального завдання:

«Комплексний аналіз туристичного потенціалу та ринку туристичних послуг Івано-Франківської області»

План індивідуального завдання:

1. Рекреаційно-туристичний потенціал області, основні туристичні дестинації.
2. Туристична індустрія Прикарпаття.
3. Діяльність туристичних агентцій і туристичних операторів області.
4. Стан внутрішнього туризму та території області, види туризму, розвинені в області.
5. Пропозиція туристичних маршрутів, екскурсій на ринку туристичних послуг області.
6. Стан та перспективи розвитку туризму на території Івано-Франківщини.

Презентацію підготувати у форматі Microsoft Power Point до 20 слайдів. Ілюстративний матеріал повинен супроводжуватись короткою інформативною характеристикою.

5. Вимоги до звіту практикуму

Після закінчення терміну практикуму студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Звіт про проходження практикуму та індивідуальне завдання є основними документами, що свідчать про виконання студентом програми практикуму. Вони повинні мати чітку побудову та логічну послідовність.

Матеріали практикуму:

1) індивідуальне завдання видається для кожного студента керівником від закладу освіти. Зміст індивідуального завдання повинен відповідати завданням програми практики.

Індивідуальні завдання носять навчально-дослідний характер. Їх зміст конкретизується і уточнюється керівником практикуму під час його проходження. Індивідуальне завдання виконується у форматі Microsoft Power Point.

По закінченні практикуму індивідуальне завдання зі звітом повинно бути представлено керівнику практикуму від закладу фахової передвищої освіти на перевірку. Без виконаного звіту та індивідуального завдання практикум не зарховується. Звіт подається в роздрукованому вигляді керівнику практикуму.

2) звіт із проходження практикуму, зокрема:

- титульні листи;
- зміст;
- текст (розділений на теми, згідно зі змістом);
- індивідуальне завдання;
- список використаних джерел.

Звіт із практикуму повинен оформлятися згідно з вимогами, які встановлює заклад фахової передвищої освіти, з обов'язковим урахуванням Єдиного стандарту конструкторської документації (ЄСКД).

Титульний аркуш є першим у звіті про практикум і заповнюється студентом відповідно до рекомендованого прикладу (Додаток А).

Зміст включає найменування всіх розділів і тем із вказівкою номерів сторінок.

Основна частина (текст). Програма практикуму складається з двох частин: перша – загальна для всіх студентів, друга – індивідуальна для кожного студента, яка видається йому викладачем – керівником від закладу фахової передвищої освіти.

В основній частині відображається опрацьована та проаналізована інформація, яка розділена на теми, згідно зі змістом. Необхідно чітко й логічно розкрити зміст тем, уникати загальних фраз, тавтології, викривлення фактів. Текст звіту з практикуму повинен бути поданий у відредагованому вигляді. Мова – державна.

Список використаних джерел повинен включати перелік підручників, наукових посібників, нормативно-правових документів, які використані при підготовці звіту (Додаток Б).

Обсяг звіту практикуму повинен складати 20-25 сторінок. Звіт має бути надрукований на комп'ютері на стандартних аркушах паперу формату А4 (210x297 мм).

Звіт про проходження практикуму виконується українською мовою на стандартних аркушах формату А4. При наборі використовують шрифт Times New Roman 14 з міжрядковим інтервалом 1,5. Абзацний відступ – 1,25 см.

Краї аркуша: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – 20 мм.

Нумерація сторінок звіту повинна бути наскрізною, перша сторінка – титульний лист, на ньому номер сторінки не вказується.

Якщо у звіті є рисунки та таблиці на окремих сторінках, то їх необхідно включити в наскрізну нумерацію.

Усі ілюстрації звіту, крім таблиць, позначаються словом "Рис." і нумеруються послідовно арабськими цифрами в межах розділу. Наприклад: "Рис.1.2. Схема організаційної структури підприємства". Підписи виконуються під ілюстрацією.

Таблиці мають бути уніфіковані за формою, а цифрова інформація – вірогідною. Кожна таблиця має тематичний заголовок, що відбиває її зміст.

Таблиці нумеруються аналогічно нумерації рисунків. Заголовок таблиці починається з великої літери та розміщується нижче слова "Таблиця", що пишеться курсивом у правому верхньому куті таблиці.

При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку над нею пишуть "Продовження табл." або "Закінчення табл." (зі зазначенням її номера).

Ілюстрації і таблиці розміщують так, щоб їх можна було розглядати без обертання сторінки, або з обертанням за годинниковою стрілкою, і розміщують після першого посилання на них у тексті.

При посиланні на таблицю вказують її номер і слово "таблиця" у скороченому вигляді, наприклад "Табл.1.2".

Звіт про проходження практикуму підписується керівником від закладу фахової передвищої освіти. Обсяг текстової частини звіту повинен становити 20–25 сторінок друкованого тексту.

У разі позитивної оцінки звіту керівника від закладу фахової передвищої освіти студент захищає практикум перед комісією. Під час захисту студент презентує індивідуальне завдання у форматі Microsoft Power Point, проявляє глибокі знання теоретичного матеріалу, уміння щодо обробки та аналізу великого обсягу інформації.

Після захисту звітів студентами керівник практикуму від закладу фахової передфахової передвищої освіти готує звіт про проходження практикуму студентами. У звіті зазначаються особливості проходження практикуму, загальні й індивідуальні побажання студентів, власні пропозиції щодо поліпшення організації практикуму. Цей звіт обговорюється на засіданні циклової комісії.

Захищені звіти студентів і супровідна документація до них здаються в архів.

6. Політика курсу і академічна доброчесність

Прикінцеве оформлення результатів практикуму відбувається наприкінці практикуму, для чого виділяється 2-3 дні.

Вважаються тими, хто виконав навчальний річний план і переводяться на наступний курс, студенти, які:

- виконали робочу програму практикуму;
- отримали позитивний відгук керівника від закладу освіти;
- оформили звіт, щоденник та індивідуальне завдання відповідно до вимог;

- захистили звіт із практикуму протягом установленого терміну.

Результати захисту оцінюються за системою, яка запропонована закладом фахової передвищої освіти і заносяться до залікової книжки в день захисту.

При оцінюванні враховуються наступні види та елементи робіт:

- зміст та оформлення звіту;
- зміст та оформлення щоденника;
- індивідуальне завдання.

Кількість балів знімається за порушення таких вимог:

- невідповідне оформлення (поля, шрифт та інтервал не відповідають встановленим вимогам; відсутня або неправильна нумерація сторінок; неправильне оформлення графічного матеріалу, таблиць, рисунків тощо) - 5-15 балів;
- несвоєчасне подання звіту про проходження практикуму та індивідуального завдання студента - 5 балів;
- відсутня логічна послідовність і науковий стиль викладення матеріалу - 5-10 балів;
- виклад теоретичної частини не відповідає вимогам (відсутність глибини, всебічності, повноти викладення матеріалу, визначення дискусійних питань тощо) - 5-10 балів;
- неправильно оформлений список використаних джерел - 5 балів.

Студенти, які не виконали програму практикуму без поважної причини чи ті, які отримали негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку, повторно направляються на практикум (під час студентських канікул) чи можуть бути відраховані з Коледжу як такі, що мають академічну заборгованість.

Якість освітнього процесу забезпечується за допомогою дотримання принципів академічної доброчесності. Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту» академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. В основі академічної доброчесності лежить чесність, довіра, порядність у виконанні своїх обов’язків, справедливість, повага та відповідальність.

Академічна доброчесність покликана боротися із:

- плагіатом як актом шахрайства в студентських роботах, наукових статтях та тезах;
- фабрикацією та фальсифікацією результатів наукових досліджень;
- обманом, списуванням,
- використання непередбачених навчальним процесом допоміжних матеріалів та технічних засобів.

За порушення академічної доброчесності студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження навчального курсу;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, що здобувають загальну середню освіту).

Фальсифікація розуміється як свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються власної діяльності або діяльності інших учасників процесу

реалізації державної політики у сфері якості освіти, зокрема підробка підписів в офіційних документах.

Під *фабрикуванням* мається на увазі вигадання даних чи фактів, що використовуються у власній діяльності або діяльності інших учасників в процесі реалізації державної політики у сфері якості освіти.

7. Критерії оцінювання результатів практикуму

Перевірка результатів виконання програми практикуму проводиться у формі поточного і підсумкового контролю.

Після закінчення практикуму студент подає звіт, оформлений відповідно до встановлених вимог.

У разі позитивної оцінки звіту керівником від коледжу студент захищає звіт про проходження практикуму перед комісією.

Оцінювання практикуму здійснюється за 12-бальною шкалою з подальшим переведенням підсумкових оцінок у 100-бальну шкалу і шкалу ЄКТС (див. на сайті Фахового коледжу «Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила»).

Критерії оцінювання знань студентів:

Оцінка "відмінно"(10-12 балів). Звіт з практикуму є бездоганим. Відповідь студента базується на рівні самостійного мислення з елементами творчого підходу. Студент у повному обсязі, якісно та своєчасно виконав індивідуальне завдання й усі програмні завдання практикуму, зібрав і засвоїв необхідний матеріал, грамотно та логічно його викладає, ознайомлений із рекомендованою літературою, уміло поєднує теоретичні надбання з практикою, його доповідь стисла, логічна, відповіді на запитання правильні.

Оцінка "дуже добре"(9 балів). Звіт із практикуму є бездоганим. Відповідь будується на рівні самостійного мислення. Студент у повному обсязі, якісно та своєчасно виконав індивідуальне завдання й усі програмні завдання практикуму, зібрав і засвоїв необхідний матеріал, грамотно та логічно його викладає, ознайомлений із рекомендованою літературою, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, уміло поєднує теоретичні надбання з практикою. Його доповідь стисла, логічна, відповіді на запитання правильні. Можливі несуттєві труднощі у відповідях на деякі неосновні питання.

Оцінка "добре" (7-8 балів) виставляється за ґрунтовно складений звіт, сумлінну підготовку до його захисту й умілий виклад матеріалу та знань. Під час написання звіту студент використав достатню кількість фактичного матеріалу, його доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання здебільшого правильні та стислі, будуються на рівні самостійного мислення. Однак на захисті студент є непослідовним у відповідях, допускає певні неточності в трактуванні окремих питань.

Оцінка "задовільно"(6 балів) виставляється, якщо студент виконує роботи з порушенням терміну, припускає неточності в оформленні матеріалів практикуму, орієнтується в програмних завданнях практикуму, але не може без сторонньої

допомоги зробити теоретичні узагальнення, відчуває значні труднощі в стислому та логічному викладі завдань, не всі його відповіді на запитання правильні або повні.

Оцінка "достатньо"(4-5 балів). Поверхнєве знання матеріалу, часткове виконання кожного виду програмних завдань практикуму, недостатньо чітке формулювання під час викладення матеріалів звіту. Студент допускає суттєві помилки та неточності, не володіє теоретичними знаннями щодо сфери туристичної діяльності.

Оцінка "незадовільно"(3 бали) виставляється, коли студент, навіть маючи непоганий письмовий варіант звіту з практикуму, не виконав певний вид програмних завдань практикуму, виконав його з нехтуванням встановлених вимог, не може відповісти на додаткові запитання, не виконав календарний план проходження практикуму.

Оцінка "неприйнятно"(1-2 бали) ставиться, коли студент не з'явився для отримання щоденника практикуму, не виконав і не захистив звіту з практикуму.

Переведення результатів оцінювання в національну шкалу та шкалу ECTS здійснюється в порядку, представленому нижче в таблиці.

100 бальна шкала	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 "відмінно"	A
83-89 балів	4 "дуже добре"	B
76-82 балів	4 "добре"	C
68-75 бали	3 "задовільно"	D
60-67 бали	3 "достатньо"	E
35-59 бали	2 "незадовільно"	FX
1-34 бали	2 "неприйнятно"	F

8. Рекомендовані джерела інформації

Базова література:

1. Анушкевичус В. А. Івано-Франківськ місто в центрі Європи: інформ.-турист. путівник. Івано-Франківськ: Центр турист. інформації, 2006. 46 с.
1. Івано-Франківщина: туристична енцикл. Karpaty info, 2008. 111 с.
2. Краєзнавство в Україні: сучасний стан і перспективи: наук. збірник. Київ: Академія, 2003. 232 с.
3. Кромкач Н., Попович Л., Устинський В. Неповторний Івано-Франківськ: [фотоальбом-путівник]. Львів: Ладекс, 2016.105с.
4. Маланюк Т. З. Краєзнавство і туризм: навч. посібник Івано-Франківськ: СПД І.О.Іванців. 2010. 200с.
5. Панкова Є. В. Туризм і краєзнавство. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 352 с.
6. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: навч. посібник. Київ: Знання. 2006. 575 с.
7. Туристичне намисто України. Атлас / ДНВП "Картографія", Укргеодезкартографія. Київ: ДНВП "Картографія", 2011. 136 с.

Допоміжна література:

1. Галичина [Текст]: путівник / [авт.-упоряд. В. Грицеляк]. Львів: Карти і Атласи. 2011.192 с.
2. Західна Україна. Відпочивай активно!: екстрим, мандрівки, відпочинок: [путівник] / [В. Кобилюк та ін.; відп. ред. О. Ю. Каширіна]. 2-ге вид., випр., переробл. Харків: АССА. 2012. 223 с.
3. Івано-Франківськ [Текст] = Ivano-Frankivsk: безальтернат. мистец. путівник / [упоряд. М. Джичка; тексти: Н. Голомідова та ін.]. Івано-Франківськ: Молодіж. Мистец. Формація «Форумс». 2012. 207 с.

Інтернет-ресурси

1. 17 незабутніх локацій для відпочинку в горах та долинах, печерах та полонинах | Весняне Прикарпаття. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3z8lMpOx5qE> (дата звернення: 28.08.2022).
2. Дарія Цвек. Найвидатніша господиня України. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Y152qRjzUM> (дата звернення: 30.08.2022).
3. Івано-Франківщина туристична. URL: <https://iftourism.com/pro-ivano-frankivsku-oblast> (дата звернення: 30.08.2022).
4. Клуб Галицької кухні. URL: http://www.gcc.in.ua/uk/library/galycky_i_smakopys/ (дата звернення: 26.08.2022).
5. Карпатська спадщина. URL: <http://carpathian-heritage.org.ua/ua/> (дата звернення: 25.08.2022).
6. ІВАНО ФРАНКІВСЬК - область, яку варто відвідати. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=5ItjprabDY> (дата звернення: 29.08.2022).
7. Смачна Бойківщина. URL: <https://vidviday.ua/blog/smachna-bojkivshchyna/> (дата звернення: 25.08.2022).
8. Karpaty info. URL: <https://www.karpaty.info/ua/> (дата звернення: 28.08.2022).
9. Яремче 2022 Відпочинок в Карпатах Все про курорт. URL: <https://yaremcha.com.ua/index.html> (дата звернення: 30.08.2022).

ДОДАТКИ

Додаток А

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
"УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА"**

Циклова комісія з готельно-ресторанної справи та туризму

**ЗВІТ
про проходження практикуму "Вступ до спеціальності"**

Студента (ки) _____ курсу

Групи _____

Спеціальності _____

Виконав (ла) _____
(прізвище та ініціали)

Керівник практикуму _____

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

" ____ " _____ 2022 р.

**Івано-Франківськ
2022**

**Приклади оформлення списку літератури
згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація.
Бібліографічне посилання. Загальні положення
та правила складання» з урахуванням правок
(код УКНД 01.140.40)**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	Книги
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир: ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автори	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автори	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Украгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ: ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія: навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. /Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир: Полісся,2015. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ: Логос, 2001. Т. 2.636 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів: Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Брігхем Є. В. Основи фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ: Молодь, 1997. 998 с.
	Частина видання
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб.

	<p>матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.</p> <p>Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. <i>Кооперативні читання: 2013 рік</i> : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир: ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.</p>
Статті з продовжуючих та періодичних видань	<p>Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. <i>Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка</i>. 2013. Вип. 148. С. 31–34.</p> <p>Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. <i>Агросвіт</i>. 2016. № 6. С. 23–28.</p> <p>Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. <i>Вісник ЖНАЕУ</i>. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58.</p> <p>Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. <i>Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis</i>. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.</p>
	Електронні ресурси
Книги	<p>Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика: підручник. Суми: Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).</p>
Законодавчі документи	<p>Про стандартизацію: Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017).</p> <p>Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).</p>
Періодичні видання	<p>Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i>. 2013. № 10. URL: http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvna_ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).</p> <p>Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i>. 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017).</p>

	Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i> . 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
	Інші документи
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2017.9 листоп. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. <i>Все про бухгалтерський облік</i> . 2015. № 51. С. 21–42. Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. <i>Вища школа</i> . 2017. № 7. С. 106–107
Стандарти	ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація). СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)
Патенти	Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК А01D 41/02, А01D 41/04, А01D 45/02. № а 2011 09738; заявл. 05.08.2011; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.
Авторські свідоцтва	А. с. 1417832 ССРСР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.
Дисертації, автореферати дисертацій	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с.

	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук: 03.00.16. Житомир, 2011.40 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).